

**NOTĂ EXPLICATIVĂ CARE ÎNSOȚEȘTE CADRUL COMUN DE COMPETENȚE FINANCIARE
PENTRU ADULȚI AL UE/OCDE-INFE (FINComp)**

CUPRINS

1.	INTRODUCERE.....	2
1.1.	Contextul și obiectivele cadrului de competențe financiare.....	2
1.2.	Cazuri de utilizare posibile.....	3
1.3.	Elaborarea cadrului de competențe financiare.....	4
2.	PARCURGEREA CADRULUI DE COMPETENȚE FINANCIARE	4
2.1.	Structura cadrului	4
2.1.1.	Domeniul de conținut 1: Bani și tranzacții	5
2.1.2.	Domeniul de conținut 2: Planificarea și gestionarea finanțelor.....	6
2.1.3.	Domeniul de conținut 3: Riscuri și recompense.....	7
2.1.4.	Domeniul de conținut 4: Peisajul financiar	7
2.2.	Dimensiunile transversale ale cadrului.....	8
2.2.1.	Competențele în materie de finanțe digitale	8
2.2.2.	Competențele în materie de finanțare durabilă.....	9
2.2.3.	Reziliența financiară	9
2.2.4.	Competențe esențiale	10
2.3.	Instrumentul de filtrare a competențelor în funcție de nevoile utilizatorului	11
3.	ETAPELE URMĂTOARE	11
3.1.	Facilitarea adoptării cadrului de competențe financiare pentru adulți ..	11
3.2.	Elaborarea unui cadru de competențe financiare pentru copii și tineri (sub 18 ani).....	11
4.	GLOSAR.....	12

1. INTRODUCERE

1.1. Contextul și obiectivele cadrului de competențe financiare

Acest document prezintă cadrul comun de competențe financiare pentru adulți al UE/OCDE-INFE. În Planul de acțiune privind uniunea piețelor de capital¹ din 2020, Comisia Europeană s-a angajat să efectueze o evaluare privind fezabilitatea elaborării unui cadru european în domeniul competențelor financiare. După publicarea în 2021 a rezultatelor acestei evaluări privind fezabilitatea², Comisia și OCDE-INFE (Rețeaua internațională pentru educație financiară a OCDE) au început o colaborare în vederea elaborării unui **cadru comun de competențe financiare al UE/OCDE-INFE pentru adulți**. Proiectul comun a fost lansat în cadrul unei conferințe online la 26 aprilie 2021³. În 2022 vor începe, de asemenea, lucrările privind un cadru comun pentru tineri. Cele două cadre se bazează pe actualele cadre de competențe de bază pentru alfabetizarea financiară ale OCDE/INFE⁴, pe care le completează cu competențele în materie de finanțe digitale și finanțare durabilă, și competențele relevante pentru reziliența financiară. De asemenea, competențele sunt adaptate la contextul UE, dacă este necesar.

Alfabetizarea financiară se referă la o combinație de capacități, cunoștințe, aptitudini, atitudini și comportamente financiare necesare pentru luarea unor decizii financiare judicioase și, în cele din urmă, pentru obținerea bunăstării financiare personale⁵. Obiectivul cadrului de competențe financiare pentru adulți al UE/OCDE-INFE este de a promova o înțelegere comună a competențelor financiare pentru adulți la nivelul statelor membre și al autorităților naționale, al instituțiilor de învățământ, al sectorului financiar și al persoanelor fizice. În plus, acesta oferă o bază pentru o abordare mai coordonată în rândul responsabililor de elaborarea politicilor la nivelul UE și la nivel național. Sprijinind eforturile de creștere a nivelului de alfabetizare financiară, cadrul urmărește să contribuie la obiectivul general de îmbunătățire a bunăstării financiare personale.

Cadrul se axează pe competențele legate de finanțele personale și nu se referă la competențele deja discutate în alte cadre existente, cum ar fi Cadrul european al competențelor digitale pentru cetățeni (DigComp)⁶, Cadrul european al competențelor

¹ O uniune a piețelor de capital pentru cetățeni și întreprinderi – un nou plan de acțiune, COM/2020/590 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM:2020:590:FIN>.

² Raport comun al UE/OCDE-INFE privind rezultatele evaluării fezabilității pentru dezvoltarea unui cadru de competențe financiare în UE: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/210408-report-financial-competence-framework_en.pdf, aprilie 2021.

³ https://ec.europa.eu/info/events/finance-210426-eu-financial-competence-framework_en.

⁴ Cadrul de competențe de bază pentru alfabetizarea financiară pentru adulți (peste 18 ani) al G20/OCDE INFE: <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/Core-Competencies-Framework-Adults.pdf> și Cadrul de competențe de bază pentru alfabetizarea financiară pentru tineri (între 15 și 18 ani) al OCDE/INFE: <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/Core-Competencies-Framework-Youth.pdf>.

⁵ Recomandarea Consiliului OCDE privind alfabetizarea financiară, 29 octombrie 2020; <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>. Această definiție este în concordanță cu definiția „competenței” din recomandarea Consiliului Uniunii Europene; Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=RO).

⁶ [DigComp | EU Science Hub \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/digcomp/).

antreprenoriale (EntreComp)⁷ și Cadrul de competențe de bază pentru alfabetizarea financiară pentru MIMM-uri al OCDE/INFE⁸, ci le completează.

Cadrul de competențe financiare al UE/OCDE-INFE este pus la dispoziție pentru adoptarea voluntară în UE de către autoritățile publice, organismele private și societatea civilă. Cadrul poate fi utilizat pentru a sprijini elaborarea politicilor și inițiativelor naționale de alfabetizare financiară.

Mai concret, cadrul nu este conceput ca o programă de învățământ, ci ca o bază conceptuală pentru elaborarea de politici și măsuri de educație financiară diverse. Cadrul prevede un set de competențe bazate pe rezultate care pot fi utilizate pentru:

- a sprijini **elaborarea, punerea în aplicare și actualizarea strategiilor de alfabetizare financiară naționale;**
- a sprijini **elaborarea programelor de educație financiară și crearea de materiale și instrumente de învățare în domeniul educației financiare.** De asemenea, ar putea sprijini includerea educației financiare în programele de învățământ ale instituțiilor de învățământ superior, ar putea contribui la elaborarea de către profesori a cursurilor de formare destinate adulților și ar putea sprijini elaborarea de materiale și programe de învățare special concepute pentru a ajuta grupurile vulnerabile financiar. În plus, cadrul ar putea să stea la baza organizării de campanii de sensibilizare private sau publice;
- a facilita **evaluarea nivelului de alfabetizare financiară și a inițiativelor de alfabetizare financiară.** De exemplu, cadrul poate fi utilizat ca bază pentru elaborarea unor indicatori de alfabetizare financiară care ar putea evalua eficacitatea inițiativelor naționale în acest domeniu.

Astfel cum se descrie în secțiunea 2.3, cadrul este disponibil în două versiuni: o versiune Word imprimabilă care include toate competențele și o versiune Excel care le permite utilizatorilor să parcurgă și să filtreze competențele descrise în funcție de nevoi.

1.2. Cazuri de utilizare posibile

Atunci când utilizează cadrul în scopul elaborării de politici și inițiative, este posibil să fie nevoie ca responsabilii de elaborarea politicilor și a programelor să selecteze cele mai relevante competențe din acest cadru pentru conceperea de programe, resurse și instrumente adaptate nevoilor specifice ale participanților. Acest cadru este mai degrabă un instrument menit să sprijine responsabilii de elaborarea politicilor și practicienii în elaborarea propriilor politici și programe, și nu o programă de învățământ, dar poate fi ușor adaptat pentru a răspunde nevoilor unor situații de viață specifice sau ale unor grupuri țintă.

De exemplu, **viitorii utilizatori ai cadrului vor putea selecta și extrage cele mai relevante competențe pentru anumite „etape de viață” specifice.** O persoană care primește primul salariu va trebui să dobândească un set de competențe referitoare la evidențele financiare (păstrarea fluturașilor de salariu pentru consultare ulterioară), la economisire (înțelegerea importanței punerii deoparte a unor bani în mod regulat) și la

⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1317&langId=ro>.

⁸ <https://www.oecd.org/finance/financial-education/OECD-INFE-core-competencies-framework-on-financial-literacy-for-MSMEs.pdf>.

pensie (înțelegerea importanței planificării din timp pentru pensie). Un alt exemplu este accesarea unui credit ipotecar pentru achiziționarea primei locuințe: această decizie financiară importantă implică înțelegerea principalelor caracteristici ale creditului ipotecar ca produs financiar și a implicațiilor financiare ale acestui angajament, inclusiv a impactului asupra venitului net viitor, și a consecințelor nerambursării împrumutului (de exemplu, executarea silită imobiliară).

O altă posibilă utilizare a cadrului poate fi selectarea și extragerea celor mai relevante competențe pentru anumite grupuri țintă, cum ar fi femeile, persoanele în vârstă, tinerii, persoanele cu venituri mici sau alte grupuri posibil vulnerabile financiar. Este posibil ca prioritatea acordată grupurilor țintă specifice pentru punerea în aplicare a cadrului în contextul cursurilor de formare personalizate să difere într-o anumită măsură de la un stat membru la altul și va depinde de condițiile locale (naționale sau regionale).

1.3. Elaborarea cadrului de competențe financiare

Succesul cadrului de competențe financiare al UE/OCDE-INFE va depinde de capacitatea de a crea o înțelegere comună și de disponibilitatea statelor membre și a părților interesate de a utiliza cadrul pentru fundamentarea și sprijinirea politicilor și a inițiativelor de alfabetizare financiară. **Prin urmare, a fost esențială implicarea încă de la început a instituțiilor și a organizațiilor care vor utiliza, în cele din urmă, cadrul.** Astfel, **statele membre și părțile interesate au jucat un rol-cheie în procesul de elaborare a cadrului:**

- Un subgrup special al **Grupului european de experți guvernamentali privind serviciile financiare cu amănuntul (GEGRFS)** a fost înființat pentru a sprijini elaborarea cadrului de competențe. Subgrupul este alcătuit din experți din cadrul autorităților naționale responsabile cu politicile de alfabetizare financiară. Unii membri ai subgrupului sunt, de asemenea, membri ai OCDE/INFE. Subgrupul GEGRFS s-a reunit de cinci ori în perioada iunie 2021-decembrie 2021 pentru a elabora acest cadru.
- În plus, în octombrie 2021 a fost organizată o **discuție tehnică cu experți** pentru a analiza posibilitatea de utilizare a proiectului de cadru de competențe în rândul practicienilor (educatori pentru adulți, asociații de consumatori și reprezentanți ai sectorului implicați în programe de alfabetizare financiară), și pentru a identifica dacă și cum ar putea fi revizuit cadrul pentru a-l face mai ușor de utilizat și de pus în aplicare în cadrul unor inițiative educaționale concrete.

2. PARCURGerea CADRULUI DE COMPETENȚE FINANCIARE

2.1. Structura cadrului

Cadrul comun de competențe financiare al UE/OCDE-INFE împarte competențele în patru domenii de conținut: **bani și tranzacții, planificarea și gestionarea finanțelor, riscuri și recompense, precum și peisajul financiar**⁹. Aceste domenii de conținut au fost apoi împărțite în teme și subteme.

⁹ Această structură este în concordanță cu cadrul anterior de competențe financiare pentru adulți al OCDE/INFE.

Pentru fiecare competență sunt luate în considerare trei dimensiuni: (i) **conștientizare/cunoștințe/înțelegere**; (ii) **aptitudini/comportament**; și (iii) **încredere/motivație/atitudini**. Prima dimensiune, **conștientizare/cunoștințe/înțelegere**, cuprinde competențele legate de deținerea unor cunoștințe sau informații (a cunoaște anumite informații sau a avea cunoștințe despre un subiect). A doua dimensiune, **aptitudini/comportament**, descrie competențele legate de acțiunile și aptitudinile care au ca scop îmbunătățirea bunăstării financiare personale. A treia categorie, **încredere/motivație/atitudini**, urmărește să surprindă procesul decizional intern care sprijină sau împiedică comportamentul financiar în vederea obținerii sau menținerii bunăstării financiare.

Figura 2.1 oferă o reprezentare schematică și un exemplu al modului în care fiecare domeniu de conținut și fiecare dimensiune sunt organizate în cadrul de competențe. Este important de reținut faptul că multe competențe pot fi relevante pentru diferite domenii de conținut și că acestea nu au fost repetate pentru a evita suprapunerile.

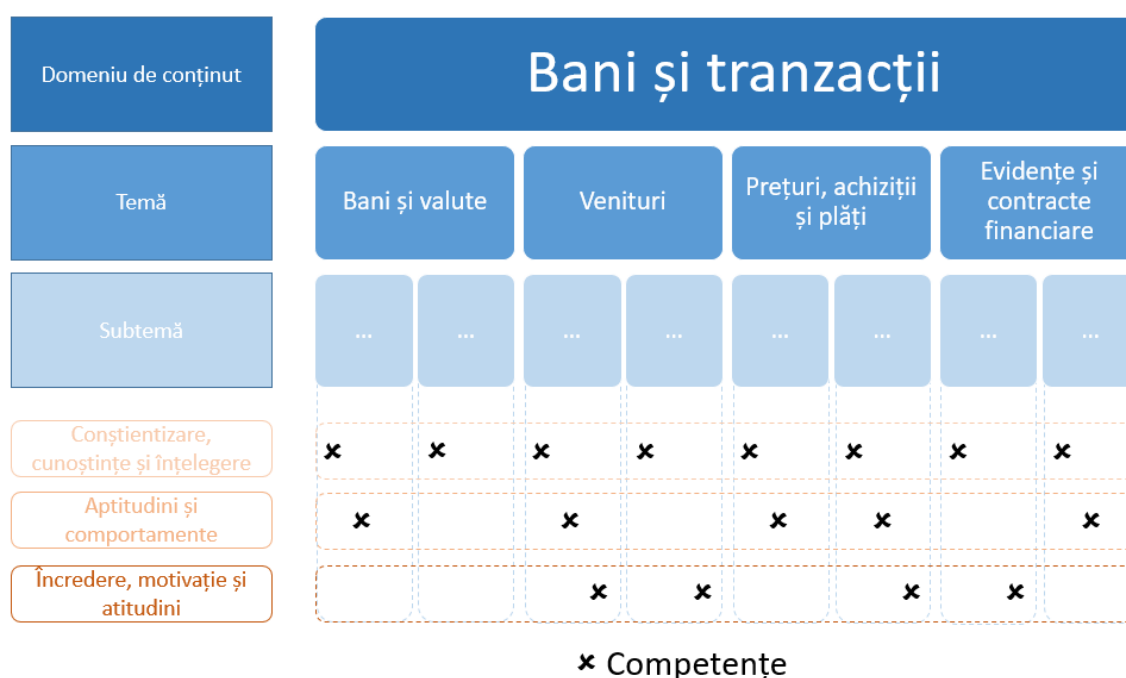

Figura 2.1: Reprezentare schematică a competențelor în domeniul de conținut „Bani și tranzacții”

2.1.1. Domeniul de conținut 1: Bani și tranzacții

Acest domeniu de conținut cuprinde cunoștințele, aptitudinile și atitudinile legate de: diferitele forme de bani și valute; venituri; prețuri, plăți și achiziții; și importanța evidențelor și a contractelor financiare.

Principalul obiectiv al acestui domeniu de conținut este de a stabili și a identifica competențele necesare pentru a înțelege diferitele caracteristici ale banilor, modalitatea de obținere a acestora ca formă de venit, utilizarea banilor pentru achiziția de bunuri și servicii, precum și importanța de a păstra o evidență a modului în care sunt obținuți și utilizați.

Aceste teme acoperă unele dintre cele mai elementare și mai fundamentale competențe. Înțelegerea caracteristicilor banilor este foarte importantă, deoarece banii stau la baza

bunăstării financiare și pot lua forme diferite. *Competențele legate de venituri* sunt esențiale pentru asigurarea rezilienței financiare și sunt relevante pentru multe alte competențe, cum ar fi stabilirea bugetului, economisirea și planificarea pentru pensionare.

Competențele în materie de *prețuri, achiziții și plăți* vizează aspectele legate de utilizarea banilor pentru achiziția de servicii și produse, și transferurile de bani. O persoană cu aceste competențe va căuta cele mai avantajoase prețuri pentru produse și servicii, precum și cele mai eficiente metode de achiziționare a acestora.

În sfârșit, ultima secțiune se referă la *contractele și evidențele financiare*, care sunt fundamentale pentru a ține evidența tranzacțiilor și a contractelor financiare semnate de o persoană. Competențele din această secțiune se referă la cunoștințele legate de solicitarea, păstrarea și înțelegerea evidențelor și a contractelor financiare.

2.1.2. Domeniul de conținut 2: Planificarea și gestionarea finanțelor

Acest domeniu de conținut cuprinde cunoștințele, aptitudinile și atitudinile legate de stabilirea bugetului; gestionarea veniturilor și a cheltuielilor; economisire; investiții; planificarea pe termen mai lung; pensionare; credite; datorii și gestionarea acestora.

Principalul obiectiv al acestui domeniu de conținut este de a stabili competențe pentru *gestionarea situației financiare* a unei persoane sau a unei gospodării pe termen scurt și lung. Aceasta nu include doar gestionarea veniturilor și a cheltuielilor zilnice, ci și planificarea pentru viitor; cuprinde competențele legate atât de economisire și investiții, cât și de credite și gestionarea datoriilor.

Gestionarea veniturilor și a cheltuielilor se bazează pe stabilirea bugetului și pe gestionarea corectă a banilor câștigați și cheltuiți. Competențele referitoare la stabilirea bugetului, gestionarea veniturilor și a cheltuielilor pun un acces deosebit pe importanța planificării și a menținerii controlului asupra banilor câștigați și a celor cheltuiți. Acestea subliniază, de asemenea, utilitatea instrumentelor de stabilire a bugetului.

Economiile sau investițiile sunt, de asemenea, aspecte importante ale planificării și gestionării finanțelor. Acest domeniu de conținut include competențele care subliniază importanța economisirii, modalitățile de economisire și tipurile de produse care pot fi utilizate în acest scop. Acesta cuprinde, de asemenea, elementele de bază privind realizarea de investiții, diversificarea și investițiile durabile.

Pentru a-și asigura bunăstarea financiară, o persoană ar trebui să privească dincolo de considerentele pe termen scurt și să țină seama de nevoile financiare pe termen lung. Prin urmare, acest domeniu de conținut include, de asemenea, competențele legate de *pensionare, planificarea pe termen lung și acumularea de active*.

În sfârșit, ultimele secțiuni din acest domeniu de conținut se axează pe credite și gestionarea datoriilor. Competențele din aceste secțiuni vizează sensibilizarea persoanelor cu privire la aspectele pozitive și negative ale unui credit, când este recomandată accesarea unui credit, modalitățile de evitare a dificultăților financiare asociate datoriei și de depășire a situațiilor de supraîndatorare.

2.1.3. Domeniul de conținut 3: Riscuri și recompense

Acest domeniu de conținut cuprinde cunoștințele, aptitudinile și atitudinile legate de identificarea riscurilor; plasele de siguranță financiară; asigurări; și asigurarea unui echilibru între riscuri și recompense.

Obiectivul acestui domeniu de conținut este de a stabili competențele legate de evaluarea riscurilor, înțelegerea modului de reducere a acestora prin încheierea unor asigurări și prin plase de siguranță financiară, și înțelegerea compromisurilor legate de asumarea riscurilor.

Identificarea adecvată a riscurilor este importantă pentru bunăstarea financiară a unei persoane, cunoașterea acestora fiind esențială înainte de luarea unor decizii financiare și de altă natură. Competențele din prima secțiune se referă la elementele de bază și sursele de risc, inclusiv riscurile inerente produselor financiare și cele care pot fi acoperite și asigurate.

În funcție de preferințele și situația fiecărei persoane, reducerea riscurilor poate fi, de asemenea, un aspect important. Prin urmare, această secțiune cuprinde competențele legate de asigurări și plasele de siguranță financiară. Aceste competențe pot contribui la reducerea riscului, dar și a șocurilor adverse neprevăzute care pot afecta bunăstarea financiară.

Riscul este un concept fundamental și în domeniul investițiilor, întrucât o rentabilitate preconizată sau necesară mai mare tinde să conducă la un risc mai ridicat. Prin urmare, secțiunea include și competențele legate de investiții.

2.1.4. Domeniul de conținut 4: Peisajul financiar

Acest domeniu de conținut cuprinde cunoștințele, aptitudinile și atitudinile legate de reglementare și protecția consumatorilor; drepturile și responsabilitățile consumatorilor; utilizarea educației financiare, a informațiilor financiare și a consilierii financiare; produsele și serviciile financiare; înșelăciuni și fraude; înțelegerea impozitelor și a cheltuielilor publice; și influențele externe asupra deciziilor financiare.

Acest domeniu de conținut cuprinde caracteristicile și particularitățile lumii financiare. Primul set de competențe se referă la protecția consumatorilor și la drepturile și responsabilitățile acestora. Normele privind protecția consumatorilor îi ajută pe consumatori să își mențină bunăstarea financiară. Fiecare persoană ar trebui să fie conștientă de obligațiile pe care și le asumă atunci când achiziționează produse sau servicii.

Este important ca adulții să aibă acces la informații, educație și consiliere financiară de încredere. Competențele din această secțiune cuprind capacitatea de a găsi astfel de informații din surse verificate, rolul educației financiare, precum și când și de unde să se obțină consiliere financiară.

Peisajul financiar este influențat în mare măsură de produsele și serviciile financiare disponibile. Un grup de competențe se axează pe caracteristicile generale ale produselor și serviciilor financiare. Secțiunea analizează informațiile care trebuie să fie prezentate și include competențele legate de caracterul adecvat al produselor și serviciilor.

Înșelăciunile și fraudele sunt tot mai frecvente în peisajul financiar și pot avea consecințe financiare semnificative. Pentru a-și menține bunăstarea financiară, adulții ar trebui să fie conștienți de existența înșelăciunilor și a fraudelor. Secțiunea include competențele legate

de conștientizarea și capacitatea persoanelor de a reacționa la situații frauduloase, inclusiv capacitatea de a semnaliza autorităților competente cazurile de înșelăciune și fraudă.

Impozitele reprezintă o parte indispensabilă a peisajului financiar, cu care toți cetățenii se confruntă pe parcursul vieții lor. Competențele din această secțiune se referă la sensibilizarea persoanelor cu privire la importanța impozitelor, la capacitatea acestora de a depune formulare fiscale și la conștientizarea consecințelor în cazul în care nu fac acest lucru. Secțiunea include, de asemenea, competențele referitoare la cheltuielile publice, pentru ca cetățenii să știe pentru ce sunt folosite impozitele pe care le plătesc.

Ultimul set de competențe vizează influențele externe. Orice persoană trebuie să fie conștientă de faptul că deciziile sale financiare pot fi influențate de factori externi și că acestea pot avea un impact asupra societății în general. Competențele din această secțiune se referă la cunoașterea acestor factori și la importanța stabilirii unor strategii de atenuare a acestora, dacă este posibil.

2.2. Dimensiunile transversale ale cadrului

2.2.1. Competențele în materie de finanțe digitale

Cadrul inițial de competențe de bază pentru alfabetizarea financiară pentru adulți al G20/OCDE INFE a fost publicat în 2016. De atunci, ritmul de digitalizare a finanțelor și a comunicațiilor a crescut rapid, fiind accelerat suplimentar de pandemia de COVID-19. În prezent, bunurile și serviciile, inclusiv produsele și serviciile financiare, sunt tot mai frecvent oferite prin mijloace digitale, amenințând să lase în urmă persoanele care nu au cunoștințele, aptitudinile și atitudinile necesare pentru a utiliza aceste mijloace în condiții de siguranță.

Noul cadru al UE/OCDE-INFE permite o mai bună integrare a competențelor privind finanțele digitale, luând în considerare și evoluțiile recente. Acestea se referă la competențele legate de serviciile financiare digitale, instrumentele digitale relevante pentru finanțele personale, activele digitale sau orice alte competențe legate de mijloacele digitale cu relevanță pentru finanțele personale. Competențele digitale sunt transversale și relevante pentru întregul cadru. Prin urmare, aceste competențe sunt integrate orizontal în toate domeniile de conținut și în toate secțiunile, și nu sunt grupate într-o secțiune specifică privind competențele în materie de finanțe digitale. S-a acordat o atenție deosebită formulării competențelor într-un mod flexibil, pentru a lua în considerare potențialele evoluții viitoare.

Printre competențele în materie de finanțe digitale care au fost adăugate se numără competențele privind monedele digitale, instrumentele și metodele de plată digitale, criptoactivele, datele cu caracter personal și protecția acestora, produsele și serviciile financiare digitale, consilierea automatizată, înșelăciunile și fraudele online, precum și riscurile pentru securitatea cibernetică.

Pentru o identificare mai ușoară a competențelor în materie de finanțe digitale, acestea au fost marcate cu albastru în versiunea imprimabilă a cadrului¹⁰.

2.2.2. *Competențele în materie de finanțare durabilă*

Preocupările legate de durabilitate au devenit tot mai relevante pentru finanțele personale și se înregistrează, în prezent, o creștere puternică a produselor și serviciilor financiare durabile. La nivelul UE, reglementările referitoare la finanțarea durabilă și, în special, la publicarea de informații legate de durabilitate sunt elaborate într-un ritm alert. Acest lucru le oferă cetățenilor mai multe oportunități de a-și alinia deciziile financiare la preferințele lor în materie de durabilitate, ceea ce poate avea, de asemenea, implicații societale mai ample. În același timp însă, poate să crească complexitatea peisajului financiar în care aceștia trebuie să ia decizii. Adulții ar trebui să își dezvolte cunoștințele, atitudinile și aptitudinile necesare pentru a lua decizii financiare judicioase care să țină seama de preferințele lor în materie de durabilitate (de mediu, sociale și de guvernanță).

Competențele în materie de finanțare durabilă au fost abordate într-o măsură limitată în Cadrul de competențe de bază pentru alfabetizarea financiară pentru adulți al G20/OCDE INFE din 2016. Acestea au fost mai bine integrate în noul cadru al UE/OCDE-INFE. Competențele în materie de finanțare durabilă sunt formulate astfel încât să ia în considerare și evoluțiile preconizate. Acest lucru este deosebit de dificil, având în vedere ritmul alert al evoluțiilor în domeniul finanțării durabile și natura tehnică a unora dintre competențe.

La fel ca în cazul competențelor în materie de finanțe digitale, competențele în materie de finanțare durabilă sunt încorporate orizontal în întregul cadru, întrucât finanțarea durabilă este relevantă pentru mai multe aspecte ale finanțelor personale, inclusiv dincolo de investiții.

Unele dintre cele mai relevante competențe în materie de finanțare durabilă care au fost adăugate se referă la impactul achizițiilor asupra mediului, caracteristicile de durabilitate ale produselor de investiții, investițiile durabile, dezinformarea ecologică, riscurile legate de climă și etichetele de durabilitate.

Pentru a facilita identificarea competențelor în materie de finanțare durabilă, acestea au fost marcate cu verde în versiunea imprimabilă a cadrului.

2.2.3. *Reziliența financiară*

Pandemia de COVID-19 a evidențiat și mai mult nevoia de creștere a rezilienței financiare a gospodăriilor și de combatere a vulnerabilității financiare. Conform datelor Eurostat, o treime dintre gospodăriile din UE nu au putut face față unor cheltuieli neprevăzute în vremuri normale, cu atât mai puțin în timpul pandemiei. Sondajul internațional privind alfabetizarea financiară a adulților realizat de OCDE/INFE în 2020¹¹ a arătat că, deja înainte de pandemie, aproximativ unul din trei adulți din țările membre ale OCDE își făcea

¹⁰ În unele cazuri, este posibil să nu se specifice clar elementul digital sau online al unei competențe, dar, întrucât competența respectivă are o dimensiune digitală relevantă care ar trebui luată în considerare de către utilizatori, aceasta a fost marcată cu albastru.

¹¹ <https://www.oecd.org/financial/education/oecd-infe-2020-international-survey-of-adult-financial-literacy.pdf>.

griji cu privire la acoperirea cheltuielilor de trai obișnuite. Alfabetizarea financiară îi poate ajuta pe cetățeni să își consolideze reziliența financiară. Cu toate acestea, nivelul de alfabetizare financiară continuă să varieze în mod semnificativ între diferitele grupuri de populație, grupurile cu cel mai mic nivel de alfabetizare financiară putând fi mai vulnerabile și mai puțin reziliente din punct de vedere financiar.

În sensul prezentului cadru, reziliența financiară este definită ca fiind capacitatea persoanelor fizice sau a gospodăriilor de a rezista, de a face față șocurilor adverse cu consecințe financiare și de a se redresa în urma acestora¹². Aceste șocuri pot fi atât macro (generale), cât și micro (specifice fiecărei persoane). Considerente importante în acest sens sunt prevenirea (măsurii preventive) și redresarea rapidă (capacitatea de adaptare) în urma șocurilor adverse cu consecințe financiare grave. Așadar, reziliența financiară acoperă un spectru larg de competențe.

Cadrul de competențe financiare pentru adulți al UE/OCDE-INFE identifică competențele cele mai relevante în materie de reziliență financiară. Acest lucru poate ajuta guvernele naționale și părțile interesate relevante să utilizeze cadrul pentru elaborarea de politici și măsuri care vizează în mod specific consolidarea rezilienței financiare, în special a grupurilor vulnerabile financiar. Competențele relevante pentru reziliența financiară nu sunt evidențiate în versiunea imprimabilă a cadrului, dar sunt marcate în versiunea Excel.

2.2.4. *Competențe esențiale*

Cadrul include o gamă largă de competențe relevante pentru persoanele fizice, însă nu toate sunt neapărat considerate esențiale. În plus, Sondajul internațional privind alfabetizarea financiară a adulților realizat de OCDE/INFE în 2020¹³ și sondajele anterioare realizate de OCDE/INFE pe acest subiect au evidențiat diferențe foarte mari în ceea ce privește nivelul de alfabetizare financiară nu numai între țări, ci în special între diferite grupuri de populație din aceeași țară.

Pentru a facilita parcurgerea și utilizarea cadrului de către responsabilii de elaborarea politicilor și practicieni, acesta include competențele care sunt deosebit de relevante pentru: **(i) viața de zi cu zi și/sau bunăstarea financiară actuală sau viitoare; și pentru (ii) majoritatea populației adulte**. De exemplu, majoritatea competențelor din domeniul de conținut „bani și tranzacții”, „planificarea și gestionarea finanțelor” sau „peisajul financiar”, precum și unele competențe din domeniul de conținut „riscuri și recompense” (de exemplu, asigurări și plase de siguranță financiară) sunt relevante pentru viața de zi cu zi a majorității adulților [și anume, relevante pentru (i) și (ii)]. În schimb, competențele legate de valută sunt relevante numai pentru anumiți adulți [și anume, relevante numai pentru (i)].

Această clasificare a competențelor ilustrează modul în care utilizatorii pot selecta anumite competențe pentru a face distincția între competențele „esențiale” și cele mai „avansate” sau „specializate”. Această clasificare nu este evidențiată în versiunea imprimabilă a cadrului, ci doar în versiunea Excel.

¹² Această definiție este în concordanță cu cea utilizată în Raportul G20/OCDE-INFE privind sprijinirea rezilienței și transformării financiare prin competențe digitale în domeniul financiar <https://www.oecd.org/finance/financial-education/supporting-financial-resilience-and-transformation-through-digital-financial-literacy.htm>.

¹³ <https://www.oecd.org/financial/education/oecd-infe-2020-international-survey-of-adult-financial-literacy.pdf>.

2.3. Instrumentul de filtrare a competențelor în funcție de nevoile utilizatorului

Versiunea imprimabilă a cadrului este completată de o versiune Excel pentru a facilita parcurgerea și filtrarea competențelor de către utilizatori în funcție de nevoile acestora.

Competențelor li se aplică cinci etichete. Aceste etichete sunt (1) competență în materie de finanțe digitale; (2) competență în materie de finanțare durabilă; (3) competență relevantă pentru reziliența financiară; (4) competență relevantă pentru viața de zi cu zi și/sau bunăstarea financiară actuală sau viitoare și (5) competență relevantă pentru majoritatea populației adulte. În plus, pentru fiecare competență sunt incluse metadate (număr de identificare pentru a corespunde versiunii Word a cadrului, domeniu de conținut, temă, subtemă și dacă este vorba de conștientizare/cunoștințe/înțelegere, aptitudine/comportament sau încredere/motivație/atitudine).

Responsabilii de elaborarea politicilor și practicienii pot aplica etichete în funcție de nevoile lor și pot filtra competențele cele mai utile pentru ei. De exemplu, aceștia pot selecta doar competențe dintr-o subtemă specifică (de exemplu, „elemente de bază privind riscul”) sau cu o etichetă specifică (de exemplu, competențe cu o dimensiune de finanțare durabilă sau competențe relevante pentru reziliența financiară). Etichetele sunt cumulative, permițând astfel filtrarea tuturor competențelor care sunt relevante pentru majoritatea populației, relevante pentru viața de zi cu zi și/sau bunăstarea financiară actuală sau viitoare, și care au o dimensiune de finanțare durabilă, dacă se dorește crearea de materiale de învățare cu privire la aspectele esențiale ale finanțării durabile.

În viitor, ar putea fi avute în vedere etichete suplimentare, iar utilizatorii sunt invitați să implementeze etichete suplimentare pentru a adapta cadrul la nevoile lor. De exemplu, competențele pot fi etichetate pentru a identifica cazuri specifice de utilizare, cum ar fi decizii financiare importante în viață.

3. ETAPELE URMĂTOARE

3.1. Facilitarea adoptării cadrului de competențe financiare pentru adulți

Finalizarea cadrului de competențe financiare pentru adulți al UE/OCDE-INFE este doar începutul. Următoarea etapă va fi diseminarea și facilitarea adoptării cadrului de către statele membre și părțile interesate, inclusiv prin **schimburi specifice în 2022**. Obiectivul va fi de a sprijini utilizarea cadrului în politici, instrumente și materiale educaționale concrete, și de a oferi o platformă pentru schimbul de bune practici și de lecții învățate la adoptarea cadrului între responsabilii de elaborarea politicilor și părțile interesate.

3.2. Elaborarea unui cadru de competențe financiare pentru copii și tineri (sub 18 ani)

În 2022, serviciile Comisiei și OCDE, în cooperare cu statele membre, vor începe să lucreze la cadrul de competențe financiare pentru copii și tineri (sub 18 ani). Se preconizează că acest cadru va fi finalizat până în 2023.

4. GLOSAR

Aceste definiții sunt stabilite în actele juridice existente ale UE, se bazează pe definițiile sau dispozițiile relevante din actele juridice existente ale UE, sau pe instrumente de politică și publicații ale OCDE recunoscute la nivel mondial. În unele cazuri, aceste definiții au fost scurtate sau simplificate. În cazul în care o definiție a fost scurtată, simplificată sau introdusă exclusiv în scopul prezentului document, aceasta nu constituie o definiție juridică consacrată.

Termenii și expresiile definite în acest glosar sunt evidențiate cu caractere cursive în textul cadrului.

- **Criptoactiv:** o reprezentare digitală a valorii sau a drepturilor care pot fi transferate și stocate electronic, utilizând tehnologia registrelor distribuite sau o tehnologie similară [2020/0265 (COD), *Propunere de Regulament privind piețele criptoactivelor*]
- **Semnătură electronică:** date în format electronic, atașate la sau asociate logic cu alte date în format electronic și care sunt utilizate de semnatar pentru a semna [Regulamentul (UE) nr. 910/2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă]
- **Alfabetizare financiară:** o combinație între capacități, cunoștințe, aptitudini, atitudini și comportamente financiare necesare pentru luarea unor decizii financiare judicioase și, în cele din urmă, pentru obținerea bunăstării financiare personale (Recomandarea Consiliului OCDE privind alfabetizarea financiară, 29 octombrie 2020¹⁴)
- **Educație financiară:** procesul prin care consumatorii financiari/investitorii își îmbunătățesc înțelegerea privind produsele, conceptele și riscurile financiare și, prin informare, instruire și/sau consiliere obiectivă, își dezvoltă aptitudinile și încrederea pentru a deveni mai conștienți de riscurile și oportunitățile financiare, pentru a face alegeri în cunoștință de cauză, pentru a ști unde să solicite ajutor și pentru a lua alte măsuri eficiente pentru a-și îmbunătăți bunăstarea financiară (Principiile la nivel înalt ale OCDE/INFE privind strategiile naționale de educație financiară, avizate de liderii G20 în 2012)
- **Reziliență financiară:** capacitatea persoanelor fizice sau a gospodăriilor de a rezista, de a face față șocurilor adverse cu consecințe financiare și de a se redresa în urma acestora (Raportul G20/OCDE-INFE privind sprijinirea rezilienței și transformării financiare prin competențe digitale în domeniul financiar)
- **Imparțial:** în sensul prezentului document, termenul „imparțial” trebuie înțeles ca obiectiv și liber de orice conflict de interese. Vă rugăm să rețineți că aceasta nu este o definiție juridică a UE.
- **Consultanță de investiții independentă** (sau consultanță financiară independentă în sensul prezentului cadru): serviciu de consultanță pe care o firmă de investiții îl

¹⁴ Această definiție este în concordanță cu definiția „competenței” din recomandarea Consiliului Uniunii Europene; Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=RO).

furnizează unui client în mod independent și dacă aceasta respectă o serie de cerințe, în special cu privire la analiza unei game suficient de mari de instrumente financiare disponibile, precum și restricții privind onorariile, comisioanele sau orice alte tipuri de beneficii pecuniare sau nepecuniare plătite sau acordate de terți în legătură cu furnizarea serviciului respectiv către client (pe baza dispozițiilor *Directivei 2014/65/UE privind piețele instrumentelor financiare*)

- **Cont de plăți cu servicii de bază:** cont de plăți care le permite consumatorilor să efectueze anumite operațiuni, cum ar fi cel puțin depunerea de fonduri, retragerea de numerar și efectuarea și primirea de plăți către și de la terți, inclusiv efectuarea de transferuri credit (pe baza dispozițiilor *Directivei 2014/92/UE privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază*)
- **Investiție durabilă:** o investiție într-o activitate economică care contribuie la un obiectiv de mediu, sau o investiție într-o activitate economică ce contribuie la un obiectiv social, sau o investiție în capital uman sau în comunități dezavantajate din punct de vedere economic sau social, cu condiția ca astfel de investiții să nu prejudicieze în mod semnificativ niciunul dintre aceste obiective și ca societățile în care s-a investit să urmeze practici de bună guvernare [pe baza definiției din *Regulamentul (UE) 2019/2088 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare*]
- **Date cu caracter personal:** orice informații privind o persoană fizică identificată sau identificabilă („persoana vizată”); o persoană fizică identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale [*Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date*]
- **Dezinformare ecologică:** practica de a obține un avantaj concurențial neloial prin prezentarea unui produs financiar, prin intermediul marketingului, ca produs ecologic, deși, de fapt, nu au fost îndeplinite standarde de mediu de bază [pe baza dispozițiilor *Regulamentului (UE) 2020/852 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile*]